

CÔNG TÁC TIÊU CHUẨN — ĐO LƯỜNG — CHẤT LƯỢNG NĂM 1981

LÊ KHẮC

CÁC mặt công tác tiêu chuẩn hóa, đo lường và chất lượng sản phẩm của năm 1981 là bắt đầu thực hiện những phương hướng và nhiệm vụ của kế hoạch 5 năm lần thứ ba (1981 — 1985). Những phương hướng nhiệm vụ này được xây dựng trên cơ sở quán triệt Nghị quyết VI của Ban chấp hành Trung ương Đảng, Nghị quyết 26 của Bộ Chính trị, nhằm góp phần nâng cao năng suất lao động, chất lượng sản phẩm và hiệu quả sản xuất, hiệu quả kinh tế.

I. PHƯƠNG HƯỚNG VÀ NHIỆM VỤ

Về tiêu chuẩn hóa trong những năm 1981 — 1985 phải soát xét lại tất cả những tiêu chuẩn Nhà nước (TCVN), tiêu chuẩn ngành (TCN), tiêu chuẩn địa phương (TCV) đã ban hành từ trước năm 1975; đẩy mạnh xây dựng tiêu chuẩn mới các cấp, đặc biệt là tiêu chuẩn ngành và tiêu chuẩn xí nghiệp để đến cuối năm 1985 những sản phẩm chủ yếu phải có đủ tiêu chuẩn, yêu cầu kỹ thuật, thông số kích thước cơ bản, phương pháp thử, bao gói, bảo quản vận chuyển. Hướng xây dựng tiêu chuẩn là tập trung vào những sản phẩm xuất khẩu, sản phẩm nông nghiệp, lâm nghiệp, ngư nghiệp, sản phẩm là hàng tiêu dùng thiết yếu, sản phẩm là tư liệu sản xuất quan trọng và những vấn đề về tổ chức kỹ thuật chung. Việc phổ biến áp dụng những tiêu chuẩn đã ban hành phải được đặc biệt chú trọng và tăng cường.

Về nghiên cứu xây dựng các chương trình đảm bảo đo lường cho các ngành kinh tế quốc dân, trên cơ sở quy hoạch thống nhất, từng bước tăng cường trang bị dụng cụ đo chuẩn và dụng cụ đo công tác đo các cơ sở sản xuất, kinh doanh của các ngành các địa phương cũng như hệ thống các cơ quan tiêu chuẩn, đo lường và kiểm tra chất lượng bằng cách đẩy mạnh sản xuất trong nước những dụng cụ đo thông dụng,

kết hợp với nhập khẩu những dụng cụ đo tối cần thiết. Đẩy mạnh công tác kiểm định các dụng cụ đo để đảm bảo cân, đong, đo chính xác trong sản xuất cũng như trong lưu thông phân phối.

Phương hướng chung của công tác chất lượng sản phẩm và hàng hóa trong những năm 1981 — 1985 là ra sức phấn đấu giữ vững và ổn định chất lượng những sản phẩm chủ yếu của nền kinh tế quốc dân ở mức cao nhất mà những điều kiện cụ thể cho phép, bảo đảm đầy đủ những tiêu chuẩn về chất lượng đối với những sản phẩm xuất khẩu, tạo mọi điều kiện để sản xuất ra những sản phẩm mới hoặc cải tiến những sản phẩm cũ với mức chất lượng ổn định trên cơ sở nguyên vật liệu sẵn có trong nước; từng bước mở rộng việc đánh giá chứng nhận cấp dấu chất lượng Nhà nước, trước hết là thực hiện chương trình thi nghiệm chứng nhận chất lượng sản phẩm cơ khí của Bộ cơ khí và luyện kim, tiếp tục chứng nhận lựa chọn đối với một số sản phẩm của các ngành khác, tiến tới thực hiện kế hoạch hóa nâng cao chất lượng sản phẩm trên cơ sở chứng nhận chất lượng.

Cần phải đẩy mạnh hoạt động thanh tra áp dụng tiêu chuẩn, tình trạng đo lường và chất lượng sản phẩm, hàng hóa; thực hiện thanh tra đồng bộ các mặt trong các khâu chuẩn bị sản xuất, sản xuất, lưu thông phân phối và sử dụng, đặc biệt phải kiểm tra nghiệm thu chặt chẽ những sản phẩm hàng hóa do các tập thể và tư nhân sản xuất, kinh doanh.

Theo phương hướng nhiệm vụ chung nói trên, trong năm 1981 phấn đấu thực hiện một số nhiệm vụ cụ thể sau đây:

Tổ chức xây dựng mới và soát xét khoảng 400 TCVN, và 400 TCN, trong đó soát xét 60 TCVN và TCN, hoàn thành xây dựng và duyệt ban hành trong năm 1981 khoảng 200 TCVN và 250 TCN. Những tiêu chuẩn được duyệt ban hành trong năm 1981 phần lớn tập trung vào

những sản phẩm xuất khẩu, sản phẩm nông nghiệp, lâm nghiệp, ngư nghiệp; sản phẩm hàng tiêu dùng thiết yếu; những tư liệu sản xuất quan trọng thuộc các ngành cơ khí - luyện kim, xây dựng, giao thông - vận tải, thủy lợi; những vấn đề chung về tổ chức và kỹ thuật. Ngoài ra, phải tổ chức xây dựng mới và soát xét hàng trăm TCV và hàng nghìn TC (tiêu chuẩn xí nghiệp, cơ sở); tiếp tục thực hiện chương trình thí điểm xây dựng bộ tiêu chuẩn xí nghiệp ở 7 xí nghiệp thuộc các ngành ở trung ương; tổ chức phổ biến và đưa vào áp dụng những tiêu chuẩn các cấp đã ban hành từ năm 1980 về trước nhưng chưa được phổ biến áp dụng.

Đồn đốc thực hiện kế hoạch sản xuất một số loại dụng cụ đo lường thông dụng bao gồm các loại cân, thước cặp, thước lá, panme, các loại chuẩn dung tích, ca dong, dụng cụ thủy tinh thí nghiệm, các loại đồng hồ đo điện, kính lúp, kính hiển vi học sinh và kính hiển vi bán nghiên cứu,... Tất cả các dụng cụ đo mới sản xuất phải được kiểm định chặt chẽ trước khi xuất xưởng. Những dụng cụ đo đang sử dụng phải được kiểm định theo định kỳ đã quy định, đặc biệt là các loại dụng cụ đo thuộc diện kiểm định Nhà nước. Trong năm 1981 sẽ thực hiện kiểm định Nhà nước đối với khoảng 4 000 thiết bị dụng cụ đo; các ngành, các địa phương thực hiện kiểm định tự quản đối với khoảng 200 000 dụng cụ. Bắt đầu nghiên cứu xây dựng các chương trình bảo đảm đo lường cho một số ngành như cơ khí, công nghiệp nhẹ, công nghiệp thực phẩm, nội thương. Tiếp tục nghiên cứu xây dựng quy hoạch trang bị đo lường và kiểm nghiệm cho hệ thống cơ quan tiêu chuẩn, đo lường và kiểm tra chất lượng các cấp nhằm phát huy được cao nhất hiệu lực công tác và bảo đảm hiệu quả kinh tế vốn đầu tư.

Theo dõi năm sát tình hình chất lượng và bảo đảm chất lượng sản phẩm hàng hóa trước hết là những sản phẩm xuất khẩu, sản phẩm hàng tiêu dùng và các tư liệu sản xuất, chú ý các tư liệu sản xuất phục vụ sản xuất nông nghiệp và sản xuất hàng tiêu dùng. Thực hiện thanh tra Nhà nước về áp dụng tiêu chuẩn, bảo đảm đo lường và chất lượng đối với khoảng 300 sản phẩm và hàng hóa của 175 xí nghiệp, cơ sở sản xuất và lưu thông phân phối. Các ngành và các địa phương mở rộng thanh tra của ngành và địa phương đối với việc áp dụng tiêu chuẩn bảo đảm đo lường và chất lượng sản phẩm, hàng hóa, công trình trong các cơ sở, xí nghiệp thuộc ngành và địa phương quản lý, đồng thời phối hợp chặt chẽ với các cơ quan thanh tra của Nhà nước trong việc thanh tra Nhà nước tại các cơ sở, xí nghiệp thuộc ngành, địa phương quản lý. Các ngành có liên quan và các địa phương phải kiểm tra chặt chẽ các sản

phẩm, hàng hóa của khu vực tập thể và tư nhân sản xuất kinh doanh khi xác nhận cho phép sản xuất, kinh doanh cũng như khi xuất xưởng giao cho thương nghiệp hoặc các cơ sở xí nghiệp sản xuất quốc doanh. Các xí nghiệp, cơ sở phải kiểm tra chặt chẽ việc bảo đảm chất lượng ở xí nghiệp, cơ sở. Tất cả các sản phẩm xuất xưởng phải có xác nhận chất lượng kèm theo.

Tiếp tục thực hiện thí điểm đánh giá, chứng nhận và cấp dấu chất lượng Nhà nước cho 3 sản phẩm: rượu Lúa mới của Bộ lương thực - thực phẩm, lớp Sao vàng của Tổng cục hóa chất và cao su thiên nhiên dạng cốm của Bộ nông nghiệp để rút kinh nghiệm tiến hành đánh giá, chứng nhận chất lượng trong các ngành này. Tổ chức phổ cập phương pháp đánh giá, chứng nhận chất lượng đến tất cả các xí nghiệp sản xuất sản phẩm cơ khí thuộc Bộ cơ khí và luyện kim và tiến hành đánh giá, chứng nhận cấp ngành đối với 14 sản phẩm cơ khí để chuẩn bị chứng nhận cấp Nhà nước trong năm 1982.

II. CÁC BIỆN PHÁP CHỦ YẾU

Đề bảo đảm hoàn thành những nhiệm vụ kế hoạch năm 1981 và chuẩn bị điều kiện cho việc tiếp tục phát triển trong các năm sau cần thực hiện tốt một số biện pháp chủ yếu sau đây:

1. Cải tiến công tác kế hoạch hóa tiêu chuẩn, đo lường và chất lượng sản phẩm. Trước hết, phải lấy mục tiêu kinh tế, phát triển sản xuất, nâng cao năng suất lao động, chất lượng sản phẩm và hiệu quả kinh tế làm căn cứ để xây dựng các nhiệm vụ kế hoạch về tiêu chuẩn hóa, bảo đảm đo lường và chất lượng sản phẩm. Thực sự lấy kế hoạch 5 năm làm hình thức kế hoạch chủ yếu, do đó trong năm 1981 phải tập trung sức xây dựng tốt kế hoạch 5 năm 1981 - 1985 trên cơ sở đồ hàng năm cụ thể hóa và chính xác hóa thêm để trở thành kế hoạch chính thức của năm. Kiên quyết thực hiện nguyên tắc xây dựng kế hoạch từ cơ sở để phát huy vai trò chủ động của các ngành, các địa phương và cơ sở, đồng thời bảo đảm tính thực tiễn của kế hoạch. Tăng cường sự phối hợp chặt chẽ giữa cơ quan tiêu chuẩn đo lường và kiểm tra chất lượng với cơ quan kế hoạch, thống kê, tài chính, giá cả,... trong việc hướng dẫn xây dựng, tổng hợp kế hoạch, theo dõi tình hình thực hiện và xét duyệt hoàn thành kế hoạch để tăng cường tính chất pháp lệnh của kế hoạch, làm cho kế hoạch thực sự là công cụ để quản lý, là đòn bẩy thúc đẩy phát triển các mặt công tác tiêu chuẩn hóa, bảo đảm đo lường và chất lượng sản phẩm.

2. Nghiên cứu bổ sung, cụ thể hóa một số chế độ chính sách nhằm khuyến khích, đẩy

manh các mặt công tác tiêu chuẩn hóa, bảo đảm đo lường và chất lượng sản phẩm như:

- Văn bản hướng dẫn đăng ký xét duyệt sản phẩm mới trước khi sản xuất hàng loạt.

- Văn bản quy định, hướng dẫn đăng ký chất lượng, nhãn hiệu sản phẩm của các cơ sở tập thể và cá thể để xét cho phép kinh doanh công thương nghiệp;

- Chế độ thưởng phạt đối với chất lượng sản phẩm và chế độ khuyến khích đối với sản phẩm được cấp dấu chất lượng Nhà nước;

- Văn bản hướng dẫn tinh yếu tố chất lượng sản phẩm khi định mức hoàn thành kế hoạch đối với xí nghiệp công nghiệp quốc doanh;

- Nghiên cứu xây dựng và thí điểm áp dụng mô hình hệ thống đảm bảo chất lượng sản phẩm các cấp, trước hết là ở xí nghiệp công nghiệp;

- Điều lệ chính thức về công tác tiêu chuẩn hóa, thay thế điều lệ tạm thời hiện nay;

- Chế độ thưởng phạt đối với công tác tiêu chuẩn hóa và đối với công tác đo lường; v.v...

3. Tăng cường và cải tiến các tổ chức tiêu chuẩn, đo lường kiểm tra chất lượng ở các cấp. Trước hết, cần nghiên cứu kinh nghiệm để xây dựng mô hình tổ chức ba mặt công tác ở các xí nghiệp cơ sở. Các tổ chức này phải bảo đảm đôn đốc và thực hiện được những yêu cầu sau đây:

- Có kế hoạch ba mặt công tác theo đúng phương pháp thủ tục quy định;

- Thực hiện tốt các yêu cầu về tiêu chuẩn hóa; tất cả các sản phẩm chủ yếu phải có đủ tiêu chuẩn các cấp và phải được chấp hành nghiêm túc.

- Thực hiện tốt các yêu cầu về bảo đảm đo lường, phân đấu trang bị đủ những dụng cụ thiết bị đo tối cần thiết cho các bộ phận trong xí nghiệp, thực hiện đúng chế độ kiểm định đối với những thiết bị dụng cụ đo đang sử dụng...

- Thực hiện tốt các yêu cầu về kiểm tra chất lượng sản phẩm, bảo đảm tất cả sản phẩm xuất xưởng đều được kiểm tra xác nhận đúng chất lượng.

- Các sản phẩm mới phải qua các bước nghiên cứu thiết kế, chế thử, nghiệm thu, đăng ký chứng nhận chất lượng trước khi sản xuất hàng loạt;

- Xây dựng được phong trào quần chúng sản xuất bảo đảm chất lượng.

Những địa phương chưa có tổ chức về ba mặt công tác trên cần phân đấu trong năm 1981 hình thành được tổ chức. Những tỉnh, thành phố đã có tổ chức cần rút kinh nghiệm để cải tiến và tăng cường cho phù hợp với yêu cầu quản lý thống nhất ba mặt công tác trên trong địa phương theo sự hướng dẫn của Ủy ban khoa học và kỹ thuật Nhà nước. Tiếp tục nghiên cứu xây dựng mô hình tổ chức ở cấp huyện.

Đối với các bộ, tổng cục chủ quản sản xuất, kinh doanh phải tăng cường các tổ chức tiêu

chuẩn, đo lường, chất lượng để giúp lãnh đạo bộ, tổng cục thực hiện chức năng quản lý ba mặt công tác này, không những chỉ trong tất cả các cơ sở, xí nghiệp trực thuộc mà còn trong phạm vi toàn ngành.

Cục tiêu chuẩn - đo lường - chất lượng Nhà nước cần phải được củng cố và tăng cường thêm để thực sự là cơ quan thống nhất chỉ đạo và phối hợp ba mặt công tác trong phạm vi cả nước.

4. Dẩy mạnh việc bồi dưỡng, đào tạo cán bộ và tuyên truyền về các mặt công tác tiêu chuẩn hóa, đo lường và chất lượng sản phẩm hàng hóa. Tất cả những cán bộ, công nhân, viên chức làm các mặt công tác trên từ năm 1980 về trước phải qua một lớp nghiệp vụ cơ sở; một số cán bộ trưởng, phó phòng, ban ở các xí nghiệp, cơ sở, và cán bộ chuyên trách ở các bộ, tổng cục, các ban khoa học và kỹ thuật tỉnh, thành phố phải qua lớp nghiệp vụ nâng cao.

Các cơ quan tiêu chuẩn - đo lường - chất lượng các cấp phải chủ động bàn bạc phối hợp với các cơ quan tuyên huấn, báo chí, đài phát thanh, vô tuyến truyền hình, các trường đại học và trung học chuyên nghiệp, trường Đảng các cấp để có những nội dung, hình thức tuyên truyền thích hợp cho các đối tượng khác nhau nhằm tạo được chuyển biến nhận thức đối với công tác tiêu chuẩn hóa, đo lường và chất lượng sản phẩm, tạo được phong trào sản xuất, kinh doanh theo tiêu chuẩn, bảo đảm chất lượng sản phẩm hàng hóa.

5. Ra sức tranh thủ mọi khả năng để xây dựng cơ sở vật chất - kỹ thuật cho các công tác tiêu chuẩn hóa, đo lường và kiểm tra chất lượng. Phương châm chủ yếu là dựa trên cơ sở sản xuất trong nước là chính để tăng cường các trang thiết bị đo lường, kiểm nghiệm cần thiết, mặt khác cần hết sức tranh thủ sự viện trợ và nhập khẩu những trang thiết bị tối cần thiết và có điều kiện. Việc trang bị, xây dựng cơ sở vật chất - kỹ thuật cần thực hiện theo quy hoạch thống nhất để phát huy hiệu lực đồng bộ của hệ thống, đồng thời tiết kiệm và bảo đảm hiệu quả vốn đầu tư.

6. Dẩy mạnh các hoạt động về hợp tác quốc tế, hết sức tranh thủ sự giúp đỡ về các mặt tài liệu khoa học kỹ thuật và nghiệp vụ, đào tạo bồi dưỡng cán bộ, đặc biệt là trang thiết bị đo lường, kiểm nghiệm,...

Phân đấu hoàn thành tốt những nhiệm vụ và biện pháp nói trên sẽ thiết thực góp phần thực hiện kế hoạch Nhà nước về phát triển kinh tế và văn hóa năm 1981, tạo các điều kiện cần thiết cho việc tiếp tục phát triển các mặt công tác tiêu chuẩn hóa, đo lường và chất lượng sản phẩm trong những năm sau.